

Kemény István a Városházán, 1990-2005

Részletek Atkári János 2009 őszén készült életút-interjújából

(...)

Mink András: Tehát úgy érzi, hogy Magyarországon ma a magát mainstream liberálisnak tekintő közgazdasági iskola inkább egyfajta modern szociáldemokrata vagy egalitárius liberális irányzathoz áll közel, és a libertárius vagy konzervatív liberális nézetek azok kisebbségben vannak, ez pedig összefüggésben van a reformközgazdaságtani múlttal? Azért kérdezem, mert olyan ügyeket említett, mint egészségügy, szociálpolitika stb. stb., ahol ez a két iskola markánsan különbözik egymástól....

Atkári János: Kemény Istvánt ismerte?

Igen.

Én azt hiszem, hogy 72-ben futottam össze vele. Vajda Zsuzsa vonta be konzulensnek még akkor, amikor ezt a munkát indítottuk, és akkor beszéltem valamennyit vele, és akkor is jó benyomásokat tett rám, és aztán 90-ben találkoztam vele, a Demszky stábjában volt ő akkor már, amikor én megjelentem, és pillanatok alatt, tényleg pillanatok alatt nagyon-nagyon szoros kapcsolat támadt közöttünk. Na most miért említem ebben a kontextusban Pistát? Ő volt az egyedüli

olyan meghatározó ember az én látómezőmben, aki ebben a mainstreamben haladva közelített meg sok lényeges kérdést, amelyekben ő egyébiránt iszonyatos ismeretekkel rendelkezett. Mondjuk a lakáskérdés, vagy az egészségügy. És ő volt az, aki midőn egy talán doktrínébbnek nevezhető liberális megközelítéssel szembetalálta magát, akkor nem ezek a balliberális elutasító reakciók jöttek ki belőle, hanem fél percig így némán ült, és aztán azt mondta, hogy tényleg, ebbe az irányba kell haladni. Majd letesz másnap egy olyan ötoldalas anyagot, amelyek lényegileg tökéletesen ellentéte annak az anyagnak, amit előző nap kaptam tőle ugyanabban a tárgyban. És ez nem elvtelenség volt. Akiben nem zsigerileg működött ez a ballib felfogás, és ezért én azt gondolom, hogy közelebb állt egy általam igenelhető liberalizmushoz.

Egy kicsit akkor ezt konkretizáljuk. Nekem úgy tűnik, hogy ezek szerint már a 80-as éveknek ebben az időszakában ön határozottan a klasszikus liberális piacgazdaság hívének tekintette magát, és ebből a távolságból nézte azokat a reformvitákat meg reformnyüglődéseket, amik még akkor voltak...

Igen is, meg nem is. Ha vissza tudnám idézni azt, hogy akkor konkrét ügyekben én mit gondoltam vagy kifejtve mit képviseltem és mai fejemmel vitáznék az akkorival, akkor azt mondanám, hogy hát nem. De jellegében igen.

Tehát úgy érzi, hogy határozottan ebbe az irányba haladt?

Így van. És ahol én, hát most nem tudok konkrétumot visszaidézni, de csak általánosságban megpróbálom leírni. Ha egy picit rá voltam kényszerülve arra, hogy valami konkrét problémának a végiggondolása kapcsán próbáljam meg megfogalmazni, hogy én ezt hogyan látom, akár mások nézeteivel szemben, akkor azt mondom, hogy igen, ez az a szemlélet volt. Csak nagyon kevés volt a konkrétum. Az összes vita nagyon az általánosságok szintjén mozgott, ezért nem volt az ember rákényszerülve arra, hogy fölismerje, hogy ez igazából most melyik irányba ágazik el a megközelítés. Azért is említettem most a lakásügyet, mert Kemény Pistával ez abszolút komoly, kemény vita volt.

(...)

Nézzük, mi is volt akkor ez a bizonyos lakásügyi kérdés...!

Valószínűleg elő tudnám kaparni a Kemény Pistának azt a dolgozatát, amit nem az én felkérésemre készített eredetileg, de ő tartotta különböző dolgokban valamire a véleményemet, és ezért elhozta megmutatni, hogy olvassam el. Ez iszonyúan tömör tudott lenni, tehát négy-öt oldal volt összesen, ez 2002 vagy 2003 tájékán volt, és az akkor és addigi lakáspolitikát csődjét érzékelve, az öreg, aki nagyon otthon volt a témában, egy alternatív megközelítést vázolt fel. Nem tudom most pontosan visszaidézni ennek az elemeit, mert az én számomra nem nagyon

különbözött az általa bírált, megkísérelt, kudarcot vallott kurrens megközelítésektől. Tehát változatlanul része volt a megközelítésnek a köztulajdonban lévő bérlakás-állomány növelése, illetve a szubvencionált lakbér. Tehát ez volt az a két mozzanat, amely -- most már nem tudom, milyen technikai részletekkel -- a dolgozat a két fő pillérét alkotta. És én mind a két fő pillért úgy, ahogy van egy félóráig tartó, nagyon épületes baráti eszmecsereben totálisan semmivé tettem. Amint mondom, az öreg így ült, és ilyen revelációszerűen fogadta. Nekem az volt az állításom, hogy a köznek úgy, ahogy van, ebből a szegmensből ki kellene vonulnia. Kapásból összeszámoltam, mert annyira azért otthon voltam a témában, hogy ha évente a központi költségvetés, illetve önkormányzati szféra összességében 160-170 milliárdot fordít erre a célra, akkor ennek az összegnek a növelése nélkül milyen megközelítésben, milyen eszközökkel lehetne azt elérni, hogy egy ugrásszerű bérlakásállomány-bővülés történjen meg.

De magánforrásból...

De kizárólag magánszférában, és a másik, amik, mondjuk fővárosi pályafutásomban volt négy-öt ilyen dolgozat, amikor ilyeneket megengedtem magamnak, hogy teljesen ilyen hagymásnak tetsző, de szerintem megindokolható és tartható fölvetést tettem, hogy ráadásul nem szabad szubvencionált lakbérnek lennie, hanem teljesen piaci alapú lakbérviszonyokat

kell elfogadni és fönntartani, és a szociopolitikai meggondolásokat direkt szociálpolitikai eszközökkel, de pántlikázva juttatni erre a célra, mégpedig úgy, hogy a költségvetés teherbíró-képességétől függően megállapított százalékban az érintett, támogatandó polgár szabadon válassza meg, hogy mekkora lakást és milyen lakbérrel kíván igénybe venni, és annak normatívan meghatározott százalékát nyújtsa szociálpolitikai költségvetésből a köz. Magyarul: az a réteg, amelyik más tekintetben sem, de ebben a meghatározó szegmensben végképp nincs rákényszerítve arra, hogy gazdálkodjon, és ehhez nincsenek is meg a fogalmi eszközei meg affinitása, az rá legyen arra kényszerítve, hogy én akár béreljek egy 120 ezer forintos lakbérű lakást, aminek megkapom az ötven százalékát az állami költségvetésből, miközben egy másik kibérel egy 25 vagy 30 ezer forintos lakást és megkapja ennek az ötven százalékát az állami költségvetésből. Stimmel? De ezt be fogja szabályozni a saját erőszükséglet, hogy ő valójában irreális igényekkel lép-e be erre a magánpiacra vagy nem. Ez le van írva viszonylag értelmesen általam is, meg hát az öreg is tovább dolgozott rajta.

Jó, de valahogy az a benyomásom, hogy egyfajta nézetrendszer tekint koherensnek, és egy másikat pedig inkoherensnek. Ez a történet is minthogyha arról szólna, hogy a magyarországi szegénységkutatás doyenje, akit egész életében ugye a szociális érzékenység és az ezzel kapcsolatos foglalkoztatták, itt hirtelen megtér egy olyan piaci megoldáshoz, amelytől korábban ő pont ebből az indíttatásából fakadóan esetleg idegenkedik.

Nem, nem, nem. Ez tényleg félreérthető volt. Az öreget soha nem soroltam sem korábbi valójában a dogmatikus ballibberális fölfogás képviselői közé. Pontosan azt akartam mondani, hogy ő volt azon kevesek egyike, olyan magyar értelmiségi, aki nem zsigerből viszonyult ehhez az ügghöz. Az öregnek a cigánykérdésben, a mélyszegénység kérdésében, a lakáskérdésben sem volt soha olyan írása, amelyben én a lila-rózsaszín beütést érzékelttem volna. Mindvégig egy végletes racionalitási igény volt az öregben, akkor is, amikor elemi indulatok is tudtak benne munkálni. De valami elképesztő racionalitási igény. Tehát nemcsak ebben a kérdésben, hanem a legkülönbözőbb egyéb ügyekben az egyedüli olyan ember volt magamat beleértve, aki az általa kifejtettekkel szemben homlokegyenest más megközelítésű, de racionális érveken alapuló dolgot is képes volt elfogadni és kifejteni, másodpercek alatt minden érzelmi megbántottság nélkül képes volt racionálisan végiggondolni fölvetéseket, ellenrveket, és arra jutni, hogy akkor mégis ezt kell csinálni. Csak az öregnél maradv: a Demszky-korszakban meghatározó volt az én számomra, és nyilván a főváros működése számára is az az első két év, amikor az öreg még aktívan működött. Ő egyébként 2005-ben volt utoljára a kabinet ülésein jelen, de igazából aktív az első két évben volt...

Tehát 1992-ig?

Igen. Amikor is lényegében átadta nekem a kabinetet, tehát akkor mi nagyon együttműködtünk a kabinetben, nagyjából ebben a megközelítésben, hogy racionális megközelítés, és érvek is, és kétszer kettő után ő átment abba, hogy velem megbeszélte, de ő közvetlen nem akart sokat szerepelni. Még úgy részt vett a kabinet ülésén, de közvetlenül már nem folyt bele olyan nagyon a vitákba. Néhány meghatározó ügyben igen. Tehát úgy vonult ki a dologból. És mondom, hogy a legkülönbözőbb kérdésekben ez a racionalitási igény nevelő hatású volt mindazokra, akikben a legkisebb affinitás volt erre. Magyarul, azért mentek viszonylag elfogadhatóan a dolgok, mert ez volt a meghatározó szellemiség. Tehát hogy mondjam, az öreget nem sorolnám be ebbe a ballibbe, csak a konkrét ügyben egy olyan megközelítés jött elő, amelyik ma is a lakásügyben a balliberális megközelítésnek mozdíthatatlan két alappillére.

(...)

Kemény István az első naptól kezdve Demszkynek tanácsadója volt, illetve, amikor több tanácsadó is megjelent a színen, merthogy ugye mindenki tanácsadói címet akart magának, ezt részben korlátozni igyekeztem, részben pedig, hogy Kemény szerepe ne hogy csorbuljon, akkor ezt főtanácsadói szereppé avanszáltattam az ő esetében. Keménnyel nekem szorosabb kapcsolatom, miután ő

hazajött Párizsból, csak itt támadt. Tehát igazából ott ismertük meg egymást közelebről. Egy-két ilyen kabinetülés után lényegében eldőlt, hogy mi egy abszolút operatív kapcsolatban próbáljuk meg valahogy sínre tenni ezt az egész működést, ami a fővárosban akkor inkább anomáliaként jelentkezett. Demszky praktikus érzéke abban nyilvánult meg, hogyha valami ügyben döntést kellett hozni, akkor rendszeresen meghallgatta a helyetteseket, meg a főjegyzőt, és utána megkérdezte Keményt meg megkérdezett engem, hogy akkor most valójában mi is a helyzet. Biztos volt olyan döntés, ami nme azt tükrözte, amit mi igazából javasoltunk volna, de olyan esetre nem nagyon emlékszem, amikor nem velünk értett volna egyet Demszky.

(...)

Említett három nevet, akiket 1998-ban maga helyett javasolt a főpolgármester-helyettesi posztra. Madarász Aladár például. Biztos, hogy ő olyan habitusú ember lett volna, aki egy apparátust politikusként tudott volna vezetni?

Sokan hitték róla, hogy nem, de én most sem egészen így látom. Őt szerettem volna már korábban kabinetfőnöknek. Tehát ott sem magamnak csináltam meg a kabinetrendszer, hanem először azt szerettem volna, ha Kemény vezeti a kabinetet, és mikor ő részben a korával magyarázva ezt nem vállalta, akkor a Madarász esetében hetekig lebegett a dolog. Végül ő sem vállalta el. Azt

gondolom, hogy lehet, hogy összességében rosszabbul működött volna a kabinet, de nem vagyok benne biztos, hogy más jelleggel nem működött volna jól, és el tudom képzelni, hogy ez a más jelleg is jó lett volna. Aladár végül elvállalta az ún. EBRD-irodának a vezetését, ami operatív munkát jelentett, egy viszonylag kis stábot kellett neki mozgatnia, de nagyon érdemi kérdésekben. És ezt mintaszerűen csinálta.

(...)

A közműprivatizációról kérdezném, csak az utókor számára említem, hogy éppen most zajlik a pécsi vízügy, amikor erről beszélgetünk...

Pécsen baromkodnak. Ott alapvetően más konstrukció van, amit eredetileg mi is megcéloztunk a fővárosban. Magyarul: hogy ha nem bizonyul jónak egy privatizációs partnerrel az együttműködés, akkor sokkal könnyebben, jogszerűen kezelhető a probléma, mint ahogy az a fővárosban kezelhető. Miért? Mert a hálózati vagyon nincs a cégnél. Pécsen a hálózati vagyon nincsen benne a pécsi vízműben, hanem a székházban ott a díjelszámoló/beszedő rendszer van, ott az informatika van, ott a kutatólaboratórium van ott. Tehát a kiszolgáló létesítmények vannak az üzemeltető cég vagyonában. A fővárosban a hálózati vagyon is bent van a Vízművekben, és az is privatizálva van. Tehát ez egy alapvető probléma.

De ezt eredetileg nem így gondolták?

Nem, nem. Azt akartuk, hogy a hálózati vagyont egy cégben bevéve és külön kezelve, a működtetést, az üzemeltetést pedig egy másik cégbe tegyék, és azt privatizáljuk. Megint az történt, hogy született egy koalíciós megállapodás: mivel ez két nagyon lényegesen eltérő megközelítés, és a szocialisták nem akarják elfogadni azt, amit én meg a kollégáim javasoltak, ezért a dolog végső soron úgy legyen eldöntve fővárosi szinten, hogy a két frakció, tehát az MSZP és az SZDSZ együttes ülésen szavazzon, hogy ki hogyan foglal állást, melyik variáció mellett. Először ez volt a megállapodás. Utána visszajött az MSZP, hogy ezt megtárgyalták maguk között, és kérik ennek a módosítását. Azt szeretnék, ha a két frakció külön-külön foglalna állást, utána vegyék jegyzőkönyvbe mind a két frakcióban külön, hogy mi volt a szavazati arány, és utána számszerűen adjuk össze. Oké, rendben van, fogadjuk ezt el. Utána az történt, hogy megtárgyalta az MSZP frakció, és kijött egy nagyon szoros eredmény: egy vagy két szavazat eltéréssel a többség az egyben történő privatizáció mellett döntött. Az SZDSZ frakcióban pedig, bocsánat, már megint a Székelyt említtem, hogy aki nagyon erősen az egybe privatizáció mellett kardoskodott a frakcióban, kijött egy nagyarányú többség az osztott privatizáció mellett. Ennek az lett az eredménye, hogy amikor összeadtuk a két számot, akkor egy csekély, osztott privatizációs többlet alakult ki. Ezek után az MSZP azt mondta, hogy nem ér a nevem. Miért nem? Mert, szóval tényleg szégyellem, de hát ez hangzott el, mert az SZDSZ-frakcióban az Atkárinak egy olyan személyes súlya van, ami méltánytalanul

befolyásolta a szavazást. Nem mertek vele szemben igazából állást foglalni azok, akik szívük szerint az egyben privatizációt pártolták volna, ezért az SZDSZ-frakcióban egy fals eredmény született, mert miután látták azok, akik különben többségben voltak az SZDSZ-frakcióban is, hogy emiatt a személyes túlsúly miatt egy nagyon közeli eredmény fog születni a szavazásnál, ezért úgy döntöttek, hogy inkább ők is úgy szavaznak, mint ahogy az Atkári azt javasolta. Ez az érvelés hangzott el.

Ez elég sajátos érvelés egy a politikai döntéshozatal kapcsán...

Ezek után valóban a tanácsadóim, Kemény, Madarász meg én, meg aztán a Gábort is bevontuk, szóval egy szűkebb körben el kellett döntenünk, hogy ezek után belemegyünk-e egyáltalán a privatizációba vagy nem. Mert ha mi nem fogadjuk el az egyben privatizációt, akkor -- mondta az MSZP -- nincsen privatizáció. És akkor úgy döntöttünk, hogy még ez is jobb, mint a semmi.

Nem ellentmondás, hogy az MSZP általában ellenzi a privatizációt, ebben az esetben viszont tokkal-vonóval mindent el akarnak adni?

Ugyanaz az ok, mint a Gázművek esetében...

(...)

Az 1991-es programban van egyt számadat arról, hogy a lerobbant ingatlanvagyonnak a rekonstrukcióját olyan ötszázmilliárd és egybillió forint körüli összegre saccolták...

Így van, így van. Hozzátenném, hogy ez Kemény István becslése volt.

Elég elrettentő összegnek tűnhetett akkor, amikor...

Abszolút elrettentő összeg volt.

A 90-es évek elején bizonyára a fővárosnak sem volt nagyon sok pénze.

Az egy pillanatra föl nem merülhetett, hogy ennek bármiféle meghatározó részét az önkormányzatok elő tudják teremteni. Magyarul, kezdettől az volt az elgondolás, hogy mi az az ösztönző elem, amivel a kritikus tömeget a főváros meg a kerületi önkormányzatok elő tudják állítani. Tehát amikor már beindul egy olyan folyamat, ahol az ingatlanok a felértékelődése az részben kárpótol a ráfordításokért, magyarul, amikor a piac ezt már magától ki fogja termelni. Oké, hát erre kell egy rásegítés, és hogy mi az, amit itt a főváros a maga meg a kerületi önkormányzatok a maguk pénzügyi korlátai között meg tudnak tenni. És ez volt ez a pályázati rendszer, igazából 2000 után indult meg.

(...)

Fontos ezt a kriminalitá, a korrupció oldaláról nézni, de hogy pusztán az, hogy ott maradt egy hatalmas ingatlanvagyon abban az állapotban, ahogyan senkinek nem volt pénze arra, hogy egyáltalán kezdjen vele valamit, hát óhatatlanul nem volt más lehetőség, minthogy valamilyen úton-módon szerezni befektetőket, akiknek van pénzük, azoknak viszont adni is kellett valamit ezért, és innentől kezdve aztán úgy indul be a business, hogy abból magánhasznok is csurrannak-cseppennek? Vagy nem?

Lehet, hogy nem ugyanazt kaparjuk. Tehát történt szerintem egy olyan dolog, amit nem lehetett elkerülni, hogy volt egy tömegigény arra, hogy a lakásom az enyém legyen, merthogy igazán csak így tudom a lakhatásomat biztosítani, és igazából én már ezt ezerszer megszolgáltam az elmúlt években. Jó, na most volt ugye egy korábbi lakbér, és akkor, hogyha immár a tulajdonná vált bérleménynek a tényleges tulajdonoshoz kapcsolódó költségét meg akarta volna fizettetni az állam az új tulajdonosokkal, akkor itt, mondjuk egy öt-hatszoros lakbéremelést kellett volna kapásból minimum végrehajtani. Amit hát politikai okokból nyilvánvalóan nem látszott lehetségesnek, tehát nem csinálták meg. Innentől beindult egy olyan folyamat, hogy a korábban sem karbantartott lakásokat, épületeket egy egészen rövid távú, totális leromlási folyamat veszélyeztette. Na most ezt vagy fölismerték

a tulajdonosok, és szerveztek maguknak egy olyan társasházat, amelyik erről valamelyest gondoskodik és kifizetik azt a közös költséget, ugye, amelyik ezt fedezni tudja, vagy hát itt a belső városrészekben építészeti is bizonyos örökségi értékekkel bíró épületállományban egy jóvátehetetlen pusztulási folyamat indul be. Na most ha ezekkel a lakosokkal szemben, akiket minden kerületi önkormányzat úgy aposztrofált, hogy kispénzű, nyugdíjas, mit tudom én, mi, elesett, szociálisan hátrányos helyzetű a meghatározó részük, nem tudják kifizettetni, akkor elindult ez, hogy akkor majd az üzleti körök. És a felkészületlen önkormányzatoknak egy jelentős része azt gondolta, hogy ez egy működőképes modell, hogy az üzletnek a ráengedése erre a területre és bizonyos mozgástérnek a biztosítása az fenntarthatóvá teszi a megújítási folyamatot. A realistábbak pedig azt gondolták, hogy itt ez a dolog nem működik, és valami többletet kell adni az üzleti szférának, hogy betegye a lábát erre a területre, és innentől kezdve jön aztán az, hogy ez pillanatok alatt átcsúszik egy korrupcióveszélyes mezőbe. Ez történt nagyjából. A sikeres projektek közül, ha vesszük a IX. kerületit, akkor elmondható, hogy igen, valóban, itt egy lakosságcserét is csinálni akartak.

A Páva utca és a Tompa utca környékén?

Igen. És ha egy önkormányzatnak nincsen amúgy nagyon sok pénze, de a maga égisze alatt viszonylag rövid idő alatt érdemleges előrelépést akar megcsinálni,

akkor nagyon nehéz ezt nem azon a módon csinálni, mint ahogy ezt a IX. kerület csinálta, bármennyire is szomorú a dolog.

És ez nem okozott meghasonlást? Sokszor említi Kemény Istvánt, akivel igen szoros munkakapcsolatban volt ebben az időben. Például ő mit gondolt erről? Ezt már a nyolcvanas években pedzegették tanulmányokban, hogy az effajta városrehabilitációnak az egyik morálisan problematikus következménye, az éppen ez a bizonyos lakosságcsere, magyarul, hogy kiszorítanak bizonyos rétegeket.

Jó, tehát itt több dologról is beszélnünk kell, és nyilván a Keményről is. Szóval az öreg az nagyon erős és szilárd értékállókából kiindulva és egy nagyon nagy realitásérzéssel és következetes, logikus gondolkodással bíró ember volt. Tehát ezt a problémát egyébiránt most azt úgy tudom leírni, hogy mindvégig egyetértettünk a dologban. Szóval ő úgy látta, és általában számára fontosabbnak tetsző dolgokról írt két-három oldalas följegyzéseket Demszkynek, nekem, a kabinetnek, és visszatérően a lakáskérdésről is írt. Tehát ezek visszakövethetők nagyjából, hogy mit gondolt. Szóval az alapja az volt, hogy itt tízéves távlatban egészen súlyos szociális robbanás veszélyével kell szembenézni, ha nem történik rehabilitáció ezekben a kerületekben. Ő elsősorban a VIII., VII. részben a VI. kerületre gondolt, kevésbé a IX. kerületre, annak inkább csak egyes foltjaira, de tipikusan ez a körút körüli szűkebb zóna és nem pedig a külvárosi részek. És nyilván azt tartotta volna kívánatosnak, ha van arra forrás, hogy az újdonsült

lakástulajdonosok saját anyagi ereje híján és az üzleti érdeklődésnek legalábbis hosszú ideig korlátozott volta mellett az önkormányzatoknak és az államnak van arra forrása, hogy a hiányzó forrásokat kipótolja, és legalább egy olyan ütemű városrehabilitációt csináljon, amelyik ezt a robbanást legalábbis elodázza, hogy a veszélyt csökkenteni tudja. Ugyanakkor eléggé benne volt ahhoz az ügyekben, hogy lássa, hogy erre egyszerűen nincs pénz. Az más kérdés, hogy jónak tartotta-e vagy tartottuk-e az országos lakáspolitikát vagy az önkormányzatoknak a lakáspolitikai törekvéseit, de ettől még fennállt az, hogy reálisan erre nem lehetett pénzt várni a fővárostól vagy a kerületektől nagyobb arányban vagy sokkal nagyobb arányban. Vagyis igen, meg lehetett állapítani, hogy mi folyik a XI. kerületben, lehetett ezt nem szeretni, lehetett ezt nem dicsérni. Ilyen nem történt, hogy ezt igazából példamutatónak tekintettük volna, de éppenséggel olyan komoly reális alternatívát ezzel szemben nem láttunk.

Miközben a IX. kerületben ez a polgármesternek máig tartó politikai sikert hozott.

Így van, tehát bocsánat, ez jelentős részben a lakosságcsere megvalósításával függ össze, mert ennek az emberek azért valamelyest örültek. Furcsa módon, akiket kicseréltek, tehát akiket mondjuk így, hogy kivásároltak a kerületből, láttuk, ugye, hogy mi történt itt a csepeli önkormányzat relációjában, ugye, ahol a ferencvárosi önkormányzat vett Csepelen lakásokat, hogy kiköltöztethesse a rehabilitált házak lakóinak egy részét. Ugye, ebből nagy perpatvar támadt, hogy exportálja a

szociális problémát Csepelre. Most nemcsak az a kérdés, hogy ezzel milyen szociális elemek kerültek Csepelre, tehát hogy összeférhetetlen emberek, hanem az, hogy innentől kezdve Csepelen kopogtatnak szociális segélyért, tehát ez folytatólagos kiadástól mentesítette részben a ferencvárosi önkormányzatot, magyarul, anyagilag megérte neki az a rásegítés. Most néhány évig, akinek vásároltak lakást Kőbányán, elsősorban Kőbányán, Újpesten és Csepelen, néhány évig, aki kapott vagy kapott pénzt, hogy menjen el a kerületből, az néhány évig jól érezte magát, mert hirtelenjében kapott egy olyan pénzt, amire életében nem nagyon álmodott. Hogy aztán azt elverte vagy elúszott, mert hiszen azért lakást kellett mégiscsak teremteni valahogyan és nem került jobb helyzetbe, az csak évek múltán realizálódott. Magyarul: nem volt egy nagy szociális ellenállás ezzel a kerületi lakáspolitikával szemben.

(...)

Nem beszéltünk még róla, ugye ez egy nagyon fontos ügy volt az 1990-es évek elejétől a fővárosnál, a vagyongazdálkodás a problémája. Talán 1992 vagy 93 körül a Kemény István javasolta egy fővárosi vagyoncég a fölállítását, amely nemcsak az ingatlanokat kezelte volna, hanem a közüzemi vállalatokat is ide sorolták volna be. Ebből valami létre is jött, és Vásárhelyi István lett a vezetője. Hogyan jött létre és hogyan működött? Emlékszem, akkoriban fideszes körökben az járta, hogy innen sok pénz megy a pártkasszába...

Nem tudom, milyen fideszes körökben panaszkodhattak erről, hiszen ennek a létrehozatala részben azért húzódott el, mert a kvázi koalíciónak, ami létezett az SZDSZ és a Fidesz között, egyik kimondott feltétele volt a Fidesz részéről, hogy a vagyongazdálkodást úgy, ahogy van, kapják meg. Név szerint úgy emlékszem Ungár Klára. És mit mondjak, elég egyértelmű volt, hogy mire kell nekik. Nem nagyon kendőzték el, hogy igazából mit akarnak. Elég komoly erőfeszítéseket kellett ahhoz tenni, hogy egyfajta domesztikáció menjen végbe. Jó, tehát ez elhúzódott, és valóban azzal az igénnyel jutottunk aztán egyfajta konszenzusra velük is és az MDF-fel is, hogy ez egy teljes spektrumot öleljen fel, tehát a közüzemi vállalatok is beletartozzanak. Ugyanakkor az ingatlanvagyon rész, ingatlanvagyon, illetve a portfolión kívüli portfóliórész az minden nehézség ellenére egy messze könnyebb témakör, mint a közüzemi cégek, amelyek akkor még éppen átalakulóban voltak, tanácsi vállalatból önkormányzati céggé, és aztán gazdasági társasággá, és ez nagyon sokáig elhúzódott. Tehát részben ez a kezelési problémából adódó megkésettség volt az egyik ok, hogy ezek nem kerültek oda. Meg az, hogy a portfólio a ehhez a vagyonkezelőhöz került, amelynek a vezetői úgy gondolták, hogy akkor ők ezzel azt tesznek, a mit jónak látnak. Sok konfliktus forrás volt az is, hogy érdemi kérdések nem kerültek a politikai vezetés elé. Tehát úgy működött a vagyonkezelő, hogy megkapta ugye a portfóliót, és akkor ezzel lényegében azt csinál, amit akar és olyan háttéralkukat csinál, amelyet akar. A nagyon sok lényegi ütközés közül kettőt emelnék ki, ami végül is hát

dokumentuma is megvan ugye az ebben az ügyben írott följegyzésemnek. Az egyik a Matáv-részvényeknek az eladása. Akkor, 94-ben mi már nagyon nagy pénzzavarban voltunk...

Akkor volt egy hatalmas lyuk a büdzsében a városnál..

Így van. És hát itt Székelyre már nem nagyon lehetett számítani. Köztes eszközökkel a háttérből kellett valahogyan ezt a lyukat befoltozni, ezért például egy Matáv-részvény eladásnak nagyon nagy jelentősége volt, hogy az időben lebonyolódjon, megfelelő bevételt hozzon és jogszerű eljárás keretében bonyolódjon le. Ezt a vagyonkezelő szakmailag sem tudta lerendezni, és különben is, tehát a szakmai hiányosságokat megpróbálta ilyen háttérmutyikkal elfedni, amire különben is volt valami mögöttes indíttatás. Igazából egy teljesen elszúrt helyzetben kellett a dologhoz hozzányúlni, mert aztán a kabinet és Domszky is fölismerte, hogy nagyon nagy balhé lesz a dologból. Akkor megkért Keményt meg engem, hogy ennek nézzünk utána, és akkor úgy rá két napra sikerült kikerülni ebből a vert helyzetből, és a közgyűlés elé lehetett terjeszteni. A szünetben egy óra alatt összeraktunk néhány értelmesebb emberrel egy vihető konstrukciót. De hát ez egy annyira kiélezett helyzet volt, és túl azon, hogy nem jól csinálta a Vásárhelyi...

(...)

